על גב דאמור רבנן הבא ליפרע מנכסי יתומים כולי – Even though that the said that he who comes to collect from the assets of orphans, etc.

Overview

Our גמרא and others refer to a well known ruling that הבא ליפרע מנכסי יתומים is searching for the source of this ruling in a משנה.

פרק הכותב (כתובות דף פז,א ושם) – and it is also stated in a פרק הכייתא in פרק – הכותב – הכותב

הכמים אמרו אמרו שהרי אמרו - 'however what can I do, for the הכמים stated: that

הבא ליפרע כולי – he who comes to collect, etc. from יתומים must swear.

The fact that this ruling is quoted in a ברייתא preceded by the phrase שהרי אמרו הכמים – שהרי אמרו הכמים – **indicates that it is a** quote from a משנה **somewhere.** The ברייתא is quoting a known ruling. Such a universal ruling would be stated in a משנה.

מוספות asks:

הכמים אמרו הכמים – And this is puzzling; for where have the הכמים stated this ruling in a משנה . Our משנה is aware that there is a משנה in (פּז,א) which states that an יתומים אלא בשבועה cannot collect from the יתומים אלא בשבועה, however we cannot use אלמנה as a source that by other obligations as well one must swear to collect from נכסי continues –

הבא ליכא למילף – for we cannot derive this ruling of הבא ליפרע מנכסי אלמנה ליכא למילף יתומים לא יפרע אלא בשבועה.

י אלמנה - for אלמנה is different from other debts and obligations –

סתובה for she is owed the כתובה by virtue of a stipulation of ז"; it is not a self imposed obligation as other debts are.

אלמנה **we are more concerned about** the possibility **of בררי 'צררי':** that the husband may have presented her (while he was alive) with a bundle of valuables to cover his כתובה obligation. Therefore she must swear. However by a regular loan since the מלוה is holding the שטר, there may be no need for a שבועה. Where then is the Mishnaic source for the ruling that שבועה?

תוספות answers:

1

¹ From the fact that our אע"ג דאמור רבנן, there is no strong indication that it is a משנה, it could be a ruling of תנאים or even of previous אמוראים However since this ruling is quoted in a ברייתא, as a known ruling, that would indicate that the original source is a משנה.

² See previous תוספות ד"ה ואפילו at length.

ר"י אומר הכותב מדתנן בפרק הכותב - And the אומר רבינו אומר אומר - And the source is from the משנה שומר שרק הכותב של which states –

בי מי שמת והניח אשה ובעל חוב – concerning one who died and left over debts to his wife (כתובה) and/or a creditor to whom he owed a loan –

ביד אחרים כולי – and he possessed either a loan or a deposit by others, etc. He was a creditor as well; he was owed money. The question is how these owed assets should be distributed; should they be given to the wife for her מתובה or to the מלוה for his loan, etc. The משנה states that these owed assets –

יתנו ליורשים – should be given to the heirs³; not to the אשה ובעל חוב. The reason is as the משנה continues –

שכולם צריכים שבועה – for all the creditors require an oath to collect from the assets of the deceased (which belong to the heirs) –

הירשים צריכים שבועה – however the heirs are not required to swear in order to collect their inheritance. We see from that משנה that both the בעל and the בעל and the יורשים – יתומים cannot collect from the estate of the יורשים – יתומים unless they swear.

חוספות offers an additional source:

מסכת משנה and furthermore we learnt in a מסכת in מסכת משנה משנה

בימים מן היתומים – and similarly orphans⁴ of the creditor who wish to collect from the orphans of the debtor –

לא כשבועה וכולי – they may not collect unless they swear, etc.; Even though they have a שטר that the deceased debtor owed their deceased father money. What do the creditor's orphans swear? The משנה continues

שלא מצינו בין שטרותיו של אבא – that we have not found among the documents of our deceased father –

ששטר זה פרוע – that this note was paid.

שאינו פרוע שאינו פרוע - we derive from this that the (creditor) father would also have to swear that the note was not paid up. If the father would be able to collect from the יתומים of the לוה without a שבועה, why impose a שבועה on his children?!⁵ They should inherit his right of collection! The fact that they are required to swear proves that their father would not be able to collect without an oath; therefore we allow them to collect only if they swear.

תוספות concludes:

גמרא – it seems from this גמרא

-

 $^{^{3}}$ This opinion is stated there in the name of רבי עקיבא.

⁴ The משנה there states that יתומים callect only with a שבועה. The גמרא clarifies that the משנה cannot mean that מתומים cannot collect from the יתומים only with a שבועה, for if the מלוה can collect without a שבועה so should the יתומים be able to collect without a שבועה. Therefore the גמרא concludes that it means that יתומים without a שבועה (see 'Appendix').

⁵ See previous footnote # 4.

שאם הוב על חבירו – that if one presented a promissory note against his friend; stating that he owes him money –

ברעתיך אישתבע לי דלא פרעתיך – and the לוה said to the מלוה swear before me that I did not pay you –

בגו זימניה – before the due date ^{6} , the בגו ^{6} would be that the -

אין צריך לעשות שבועה – is not required to take this oath. If the אין אין would be that the מלוה מלוה לוה מלוה to take this oath, then by מלוה the מלוה would also be required to take the oath even if the חוך זמנו died מוך מומים and the יתומים are not requesting this oath. The יתומים presents on behalf of the יתומים any claim that their father could have claimed. If the father can demand a "עבועה תו"ד would do the same for the יתומים תו"ד. The fact, that the גמרא concludes that the מלוה proves that the father cannot demand such an oath either. The same for the יתומים תו"ד.

Summary

The ruling of 'הבא ליפרע מנכסי יתומים לא יפרע אלא בשבועה' can be derived either from the בע"ח where it states that the בע"ח needs to swear, or from the מלוה in שבועות where it states that the יתומים of the מלוה need to swear in order to collect from the יתומים.

One cannot demand that the מלוה swear that "שלא פרעתיך תו"ז.

Thinking it over

Appendix

It is not clear what is the connection between the end of תוספות concerning a with the beginning of תוספות concerning the source from where we derive the rule that 'הבא ליפרע וכו'.

Perhaps one can say (לחידודא עכ"פ) that תוספות anticipated and (partially) resolved the question addressed in 'Thinking it over'. The second משנה that משנה cited as a source for 'הבא ליפרע' is that לא יפרעו אלא יפרעו לא יפרעו אלא בשבועה that משנה בשבועה. The actual היתומים לא יפרעו אלא בשבועה אלא בשבועה היתומים לא יפרעו אלא בשבועה אלא בשבועה היתומים לא יפרעו אלא בשבועה אלא בשבועה אלא בשבועה היתומים לא יפרעו אלא בשבועה אלא בשבועה היתומים לא יפרעו אלא בשבועה אלא בשבועה היתומים לא יפרעו אלא בשבועה היתומים היתומים לא יפרעו אלא בשבועה היתומים היתומ

_

⁶ If the לוה requests that the מלוה take an oath that he was not paid after the due date, then the מלוה must swear, even if he has a (שבועות מא,א See ... שבועות מא,א שטר.

See 'Appendix'.

⁸ See ועי' בבל"י ועוד. רא"ש סי' ט.

questions what it means. It cannot mean that the יתומים cannot collect from the אבועה without a אבועה, for since the מלוה can collect without a יתומים, so too the יתומים should be able to collect without a אבועה. [Therefore it must mean that אבועה should be able to collect without a אבועה. [Therefore it must mean that אבועה should be able to collect without a אבועה. However one may challenge the assumption of the אמרא that the משנה cannot be discussing a case of היתומים המלוה מן הלוה מו שבועה where is a difference between שבועה. When the מלוה מלוה מו שבועה מו אבועה מו הלוה מו אבועה וא יתומים מן הלוה לוה לוה אבועה וא יתומים מו לוה לוה אבועה וא יתומים מו לוה שבועה אבועה וא יתומים מו לוה שבועה לוה שבועה מו מצועה ברי מו מצועה ברי מו מלוה לוה שבועה מו מצועה ברי מו מלוה לוה מו מצועה ברי מו מלוה מלוה מו מצועה ברי מו מלוה מצועה מצועה מלוה מלוה מצועה מצועה מצועה מצועה מצועה מלוה מלוה מלוה מצועה מצועה מצועה מצועה מצועה מצועה מצועה מצועה מצועה מלוה מלוה מלוה מצועה מלוה מלוה מלוה מלוה מצועה מצועה

From the fact that the גמרא למרא does not make this difference, we see that גמרא maintains that the טענת ברי have the same טענת ברי as their father. The טענינן on behalf of the יתומים (that the loan is owed), has the same הדאות as the father's claim. Therefore by the יתומים it is also considered a טענת ברי and no שבועה is required. The source of הבא ליפרע וכו' is based (according to this source) on the assumption that טענת ברי is considered a טענינן ליתומים.

Similarly in our case if the father would be able to demand a שבועה תו"ז, this would automatically be transferred to the טענה as a טענה. This would seemingly answer the question posed in 'Thinking it over'.

However the question in 'Thinking it over' may still remain. We cannot compare the two cases. By מטר מן היתומים (מן היתומים (מן היתומים the יתומים have a שטר that supports their claim, therefore that טענינן is considered a טענת ודאי In our case however the יתומים have no support for the טענה מו"ז on the contrary the א"א פורע תו"ז of ז"א פורע תו"ז of מענינן and the טענינן which is not a בי"ד of טענינן ודו"ק. טענת ברי

-

⁹ See footnote # 4.